

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УЖГОРОДСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

Кафедра менеджменту, підприємництва та торгівлі

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою УТЕІ ДТЕУ
(протокол 1 від 31.08.2023 р.)

Директор

Петро ГАВРИЛКО

**МЕТОДОЛОГІЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ / METHODOLOGY AND
ORGANIZATION OF SCIENTIFIC RESEARCH**

**ПРОГРАМА/
COURSE SUMMARY**

Ужгород 2023

Укладач: Павліш Л.О., канд.техн.наук, доцент

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри менеджменту, підприємництва та торгівлі від 29 серпня 2023 р. протокол № 1.

Рецензент: Наталія Василюха, кандидат економічних наук, доцент

Вступ

Програма дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» призначена для студентів УТЕІ ДТЕУ, що навчаються для здобуття освітнього ступеня «магістр» за галуззю знань 07 Управління та адміністрування, спеціальністю 073 Менеджмент, освітньою програмою «Менеджмент організацій» і розроблена відповідно до вищезазначеної освітньо-професійної програми, призначеної для підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» в УТЕІ ДТЕУ.

Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни.
2. Передумови вивчення дисципліни як вибіркової компоненти освітньої програми.
3. Результати вивчення дисципліни.
4. Зміст дисципліни.
5. Список рекомендованих джерел.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» є формування цілісного уявлення про науково-дослідницький процес; освоєння навиків формування і використання усвідомленої методологічної позиції наукового дослідження; вдосконалення вмінь у пошуку, доборі й опрацюванні наукової інформації, у точному формулюванні мети, завдань і висновків дослідження.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» є формування знань щодо основних дефініцій, категорій, ПОНЯТЬ, сучасних методологічних концепцій, основ методології наукового пізнання та з методикою наукових досліджень;

Предметом вивчення дисципліни є основні положення та методи аналізу відповідних наукових фактів та підготовки аргументованих висновків.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ВИБІРКОВОЇ

знання:

- основ філософії;
- основ інформаційних технологій;
- основ статистичних методів аналізу даних.

вміння:

- користуватися пошуковими та інформаційними базами даних, а також працювати з офісними додатками.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Методологія і організація наукових досліджень», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за освітньо-професійною програмою:

«Менеджмент організацій» (ОС магістр)

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
Загальні компетентності за освітньою програмою		

ЗК 1	Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні	1-7
ЗК 2	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).	4-5
ЗК 3	Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.	4,6
ЗК 7	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	6
<i>Спеціальні компетентності за освітньою програмою</i>		
СК 1	Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, у тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів	4
СК 2	Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани	6
СК 3	Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту	6
СК 9	Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.	7
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
1	Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах	7
2	Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення	2-3
6	Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність	3
8	Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією	4
9	Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами	5

4. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Наука як продуктивна сила

Визначення науки, її значимість для людства. Наука як система знань. Функції науки. Класифікація наук. Організація науково-дослідної діяльності в Україні. Формування вченого як особистості та режим його праці.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5

Додатковий: 6-7,13

Тема 2. Види, етапи та обґрунтування доцільності проведення наукового дослідження

Категоріальний апарат наукового дослідження. Суть, мета, об'єкт і предмет наукового дослідження. Види та етапи наукових досліджень.

Етапи науково-дослідної роботи. Формулювання теми дослідження. Визначення предмета, об'єкта, мети та завдання дослідження. Порядок здійснення наукового дослідження.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5

Додатковий: 16,19-20

Інтернет-ресурси:

Тема 3. Методи наукових досліджень

Поняття та типологія методів наукового дослідження. Сутність, мета, функції наукового експерименту. Наукове прогнозування як метод дослідження: зміст, основні види та технології здійснення. Економіко-математичні методи в наукових дослідженнях. Системний підхід у наукових дослідженнях.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5

Додатковий: 16,19-20

Інтернет-ресурси: 18-22

Тема 4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень

Поняття про наукову інформацію та її роль в проведенні наукових досліджень. Види джерел інформації. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Правила складання бібліографічного опису для списку літературних джерел. Правила наведення цитат та бібліографічних посилань у текстах наукових робіт. Некоректне використання наукових літературних джерел. Ознаки плагіату.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5

Додатковий: 12, 16,19-21

Інтернет-ресурси: 22-25

Тема 5. Підготовка та написання тез конференції, наукової статті

Суть доповідей (повідомлень) на конференції. Форма доповіді (повідомлення), короткий зміст виступу. Побудова доповіді: проблематика, виклад основного матеріалу, висновки. Підготовка до виступу, основні моменти. Публікація доповіді у міжнародних, всеукраїнських та регіональних збірниках тез конференції.

Наукова стаття: поняття, функції. Методика підготовки та вимоги до оформлення наукової статті. Техніка написання тексту. Побудова тексту: постановка проблеми, аналіз останніх досліджень, постановка завдання, вклад основного матеріалу, висновки, список використаної літератури. Важливість написання наукових статей для студентів-магістрів як майбутніх науковців.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5

Додатковий: 16,19-20

Інтернет-ресурси: 18-22

Тема 6. Написання кваліфікаційної роботи: вимоги до змісту та оформлення

Вимоги та оформлення кваліфікаційних робіт. Планування написання роботи магістрантом. Складання індивідуального плану роботи магістранта. Розробка календарного плану виконання кваліфікаційної роботи. Розробка плану впровадження результатів наукових досліджень.

Реферування літератури. Виконання магістерської роботи. Обґрунтування теми, розробка її змісту, проведення наукового дослідження, апробація результатів дослідження у практиці діяльності об'єктів дослідження.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5

Додатковий: 9, 13, 16,17-19

Інтернет-ресурси: 18-22

Тема 7. Види, особливості викладу та форми впровадження результатів дослідження

Прийоми викладу матеріалів наукового дослідження. Мова та стиль наукової роботи. Апробація та оприлюднення результатів наукового дослідження. Впровадження результатів та ефективність наукового дослідження.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5

Додатковий: 6-11, 13-21

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Антошкіна Л. І., Стеченко Д. М. *Методологія економічних досліджень* : підручник. Київ : Знання, 2015. 311 с.
2. Бориченко К. В., Гудзь А. О., Панфілов О. Є. *Методологія та організація наукових досліджень* : навч. - метод. посібник. Одеса : Фенікс, 2022. URL: <https://doi.org/10.32837/11300.22511>
3. Кислий В. М. *Організація наукових досліджень* : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Суми : Унів. кн., 2011. 224 с.
4. Крушельницька О. В. *Методологія і організація наукових досліджень* : навч. посіб. для студ. ВНЗ. Київ : Кондор, 2009. 192 с.
5. *Методологія та організація наукових досліджень* : конспект лекцій для студ. спец. 8.050201 "Менеджмент організацій" усіх форм навчання. Суми : СумДУ, 2009. 111 с.

Додатковий

6. Білуха М.Т. *Методологія наукових досліджень*: підручник. Київ: АБУ, 2002. 480 с.
7. Бойко М.М., Чучка І.М., Жуков С.А. *Основи наукових досліджень: опорний конспект лекцій*. Мукачево: РВВ МДУ, 2007. 68 с.
8. Вітлінський В.В. *Моделювання економіки*: Навч. посібник. Київ: КНЕУ, 2003. 408 с.
9. Ганін В.І., Ганіна Н.В., Гурова К.Д. *Методологія соціально-економічного дослідження*: навч. посібн. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 224 с.
10. Гордон Драйден, Джаннетт Вос *Революція в навчанні*: перекл. з англ. М. Олійник. Львів: Літопис, 2005. 542 с.
11. Дороніна М. С. *Технологія соціально-економічних наукових досліджень (схеми і приклади)* : навч. посібн. Харків : ВД "ІНЖЕК", 2007. 120 с.
12. ДСТУ 8302:2015. *Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання*. Чинний від 2015-06-22. Вид. офіц. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2015. 16 с.

13. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація) : навч. посібн.; за ред. А. А. Мазаракі. Київ: Київ. нац. торг.екон. унт., 2010. 280 с.
14. Єріна А.М. Організація вибіркового обстеження: навч. посібник. Київ: КНЕУ, 2004. 127 с.
15. Єріна А.М., Захожай В.Б., Єрін Д.Л. Методологія наукових досліджень: навч. посібн. Київ: Центр учбової літератури, 2004. 212 с.
16. Клименюк О. В. Методологія та методи наукового дослідження: навч. посібн. Київ: Міленіум, 2005. 186 с.
17. Кустовська О.В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: курс лекцій. Тернопіль: Економічна думка, 2005. 124 с.
18. Лисенко В.П., Рідей Н.М., Зазимко О.В. Організація навчально-виховного процесу в університетах дослідницького типу: монографія. Видавничий центр НУБіП України, 2012. 612 с.
19. Мочерний С. В. Методологія економічного дослідження. Львів : Світ, 2001. 416 с.
20. Чупріна Н. В. Методологія сучасних наукових досліджень [Текст] : навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл. Київ. нац. унт технологій та дизайну. Київ: КНУТД, 2009. 246 с.
21. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень [Текст] : навч. посібн. Львів. нац. унт ім. І. Франка. Львів : ЛНУ, 2011. 179 с.

Інтернет-ресурси

22. Громадськості | Міністерство економіки України. *Мінекономіки*. URL: <https://www.me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=uk-UA&id=92e262b4-0f0c-4911-b291-6f060d3d7581&tag=Gromadskosti>
23. Державна служба статистики України: офіційний сайт. *Державна служба статистики України*. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.
24. CORE – Aggregating the world’s open access research papers. *CORE – Aggregating the world’s open access research papers*. URL: <https://core.ac.uk/>
25. Directory of Open Access Journals – DOAJ. *Directory of Open Access Journals – DOAJ*. URL: <https://doaj.org/>